

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ, 2005

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ (ಆರ್ಟಿಐ ಕಾಯ್ದೆ) ಎಂದರೇನು?

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆ, 2005, ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರವೇಶಿಸಲು ಇದು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಪರಜಾಪರಭುತ್ವ ಪರಕರೆಯಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಣೆಗಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟು:

RTI ಕಾಯ್ದೆಯು ನಾಗರಿಕರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು

ಪರವೇಶಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಲು ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು

ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿನಂತಿಸಲು ಮತ್ತು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು

ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು

ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳು ಮತ್ತು ದೂರುಗಳ ಪರಕರೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಮುಖ ನಿಯಮಗಳು:

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು:

RTI ಕಾಯ್ದೆಯು ಕೆಲವು ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ಹೊಂದಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರವೇಶಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಭಾರತದ ಪೌರತ್ವೋದ್ಭವ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ನಾಗರಿಕರು ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ವಿನಂತಿಗಳನ್ನು ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಮಾನಮಾನವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪರಾಧಿಕಾರದ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿ (PIO) ಗೆ

ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪರಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಟಾಟುಪಾಡುಗಳು:

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವವನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆರ್ಟಿಐ ವಿನಂತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಸಾರವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಅವರು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು.

ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿನಾಯಿತಿಗಳು:

ಆರ್ಟಿಐ ಕಾಯಿದೆಯು ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಮಾಹಿತಿಯ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವಿಕೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗೌಪ್ಯತೆ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟುಮಾಡಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭದ್ರತೆ, ವಿದೇಶ ಸಂಬಂಧಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ರಹಸ್ಯಗಳು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗೌಪ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ದಾಖಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳು ಮತ್ತು ದೂರುಗಳು:

ಆರ್ಟಿಐ ಕಾಯಿದೆಯು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳು ಮತ್ತು ದೂರುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಗರಿಕರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಟಿಐ ವಿನಂತಿಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರಿಣಿತರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅತ್ಯಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಆಯಾ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಯ್ಕೆಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಪರಿಣಾಮ:

ಆರ್ಟಿಐ ಕಾಯಿದೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಅಡ್ಡಲೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ಪರಿವರ್ತಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದೆ, ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೆಯೆಡಲು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ. ಇದು ಮಾಹಿತಾಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ
ಪರವೇಶವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಿದೆ, ಭರ್ಷಟಾಚಾರ ಮತು ದುರಾಡಳಿತದ
ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ ಮತು ಪರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪರಕರೆಯಿಗಳಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು
ಸಕರೆಯವಾಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಲು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದೆ.

ಸವಾಲುಗಳು ಮತು ಸುಧಾರಣೆಗಳು:

ಆರ್ಟಿಐ ಕಾಯಿದೆಯು ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಮತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲ
ಪರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆದೂ, ಆರ್ಟಿಐ ವಂತೆಗಳಿಗೆ ಪರತಕರೆಯಿಸುವಲ್ಲ ವೆಳಂಬ,
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗೆ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದರುಮದು ಮತು ಆರ್ಟಿಐ
ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಅಥವಾ ಬದರಿಕೆಯ ನಿದರ್ಶನಗಳಂತಹ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ
ಕಾಯಿದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಮತು ಈ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗೆ
ಎದುರಿಸಲು ನಂತರ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ.

ತೀರ್ಮಾನ:

ಮಾಹಿತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ, 2005, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು
ಪರವೇಶಿಸಲು ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಪರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪರಯಾಣದಲ್ಲ
ಮಹತ್ವದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಪರತನಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಮತು ನಾಗರಿಕ
ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ, RTI ಕಾಯಿದೆಯು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ
ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತು ಭಾರತದಲ್ಲ ಪರಜಾಪರಭುತ್ವವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುತ್ತದೆ.